

Duurzame energie gaat samen met kwaliteit, dierenwelzijn

Er zijn vele wegen die naar een duurzame samenleving leiden. Novem en het Ministerie van Economische Zaken keken zich medio jaren tachtig de ogen uit toen ze werden geconfronteerd met een voorstel voor energiebesparing uit de fokzeugensector. De aanvrager beweerde dat stallen aanzienlijk konden besparen op energie, waarbij er ook nog eens veel gezondere biggen zouden worden gefokt. Een verbetering van de kwaliteit van het product, minder ziekten en uitval. Dit in combinatie met verbetering van milieu en energie. Wij hadden daar een heel ander beeld bij dan de aanvrager. Want wij zagen die ronde roze biggetjes helemaal niet als een product! Het project is overigens niet doorgegaan.

Nu na zo'n 15 jaar weten we wel beter. Binnen de sector is veel gebeurd en heeft veel over zich heen gehad. Het Praktijkonderzoek heeft ondertussen aangetoond dat het welzijn van de zeugen belangrijk is voor de kwaliteit en dat het welzijn kan worden verbeterd door de dieren in een juist klimaat te zetten. Nu weet iedere varkenshouder dat die kleine roze biggetjes behoefte hebben aan warmte, terwijl die grotere jongens veel warmte afgeven en in feite behoefte hebben aan koeling. Door de warmte bij de grote dieren weg te halen en via een warmtepomp naar de kleinere te brengen, kan veel energie bespaard worden. Het Praktijkonderzoek rekent ons voor dat er per productieve zeug circa 50 m³ aardgas per jaar wordt gebruikt en dat op een gesloten varkensbedrijf een belangrijk deel van de warmtevraag met een warmtepomp gedekt kan worden. Bovendien bleek dat de koelbehoefte op jaarbasis ongeveer gelijk is aan de warmtebehoefte. Als er gebruik gemaakt wordt van energieopslag in de bodem kan een varkensbedrijf zelfs energieneutraal worden voor warmte. Het sommetje afmakend kan er op deze manier circa 18 m³ aan primaire energie per zeug worden bespaard.

Deze vorm van energiebesparing waarbij warmte wordt (her-)gebruikt is een vorm van duurzame energie met een groot toekomstperspectief. In stallen voor vleeskuikens is dit al enkele malen toegepast. Novem denkt dat wanneer het Praktijkonderzoek heeft aangetoond dat een dergelijke vorm van klimatisering voordelen op kwaliteit oplevert voor de varkenshouder, dat ook duurzame energie daarmee snel in de markt komt.

In 2020 moet 10% van de Nederlandse energiebehoefte worden ingevuld met behulp van duurzame energiebronnen. Dat is de doelstelling van de Nederlandse overheid. In de doelstelling is de sector van varkenshouders een relatief 'kleine' sector. De glastuinbouw of de chemische industrie zijn veel groter. Wanneer we bedenken dat er per productieve zeug, zoals het Praktijkonderzoek heeft berekend, minimaal 18 m³ aardgas per jaar kan worden bespaard, dan kan als potentieel voor de hele sector zo'n 1,2 PJ worden bereikt. Dat is dus 37 miljoen m³ aardgas, wat overeenkomt met ongeveer het energiegebruik van 70.000 huishoudens! Niet zo'n klein beetje dus. Wanneer we dan ook nog bedenken dat met een betere klimatisering een beter product (roze biggetje dus) geproduceerd kan worden, is er sprake van een win-win situatie.

Novem ondersteunt het streven naar een verduurzaming met duurzame energie via uitvoering van het programma Duurzame Energie in Nederland (DEN). DEN stimuleert het toepassen van duurzame energie in provincies, gemeenten en bedrijven in de bouwsector, agrarische sector, industrie en dienstensector. Dit gebeurt onder meer door initiatieven te ondersteunen en subsidie beschikbaar te stellen voor veelbelovende en innovatieve energieprojecten.

Zo voert het Praktijkonderzoek Veehouderij momenteel een voorlichtingsproject uit dat de toepassing van duurzame energie, naast energiebesparing stimuleert en dat vanuit DEN financieel en inhoudelijk wordt ondersteund.

Meer informatie
Novem
Telefoon 030 239 37 98
e-mail duurzame-energie@novem.nl
www.den.novem.nl

Onno Kleefkens,
Programma Adviseur Duurzame Energie Novem